
ШУ “Епископ Константин Преславски”

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Христо Атанасов Христов
професор по професионално направление 9.1 „Национална сигурност”
в катедра „Управление на системите за сигурност”
на факултет „Технически науки“ в ШУ „Еп. К. Преславски“
гр. Шумен, бул. „Студентски“ №115,
тел. 0889 816612, e-mail: hristov63@abv.bg

на дисертация за присъждане на образователно и научна степен
„доктор”,

разработена от **ДЕСИСЛАВА ЙОРДАНОВА КОСТАДИНОВА**

на тема: **НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОВИШАВАНЕ СПОСОБНОСТИТЕ НА
ЕС ЗА КОЛЕКТИВЕН ОТГОВОР НА ЗАПЛАХИТЕ, ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ
НА СЪВМЕСТНИ ВОЕННИ ФОРМИРОВАНИЯ**

“

в област на висшето образование: 9. „Сигурност и отбрана”,
професионално направление: 9.1. „Национална сигурност”,

по докторска програма
„Военнополитически проблеми на сигурността”

ШУМЕН

2020 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Динамична нестабилност на съвременната среда за сигурност съпътствана с трудно предвидими, асиметрични, традиционни и нововъзникващи рискове и заплахи, нарастващи процеси на съществуващи и развиващи се кризи, прерастващи и във въоръжени конфликти, аргументира необходимостта от научна разработка, изследваща възможностите за интернационалното сътрудничество в областта на сигурността и отбраната на страните членки на ЕС.

Съвременните въоръжени конфликти, явяващи се елемент от съвременната геополитика и среда за сигурност, поставят ЕС в коренно нова обстановка, характеризираща се с активирани процеси и фактори, пряко, дълготрайно и ескалиращо оказващи кумулативно утежняващо влияние върху функционирането на Съюза.

В тази връзка предоставената от автора дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор” засяга изключително актуален и неизследван в достатъчна степен въпрос от страна на учените в областта на сигурността и отбраната, касаещ предизвикателствата пред ЕС, свързани с определяне необходимостта и възможността за създаването на съвместни Европейски въоръжени сили, осигуряващи на Съюза състояние за провеждане на собствена политика при разрешаването на кризи.

Ето защо дефинираният в разработката научен проблем е особено значим към настоящия момент, предвид предлагането на ново мислене и нови подходи за повишаване способностите на ЕС за колективен отговор на заплахите, чрез изграждане на съвместни военни формирования на страните членки на ЕС, гарантиращи състояние на ЕС за адаптиран, адекватен и своевременно отговор на рисковете, заплахите и предизвикателствата, генерирани от средата за сигурност.

Темата на дисертацията е несъмнено актуална както в теоретично, така и в практическо отношение, предвид разработените от автора конкретни ефективни механизми, свързани с необходимостта от ясни и конкретни ангажименти от ЕС за изграждане на собствени способности и на конкретна експертиза при

разрешаването както на текущи, така и на евентуални бъдещи конфликти или кризи.

Значимостта на предложения за становище дисертационен труд се очертава с предложените за прилагане напълно обосновани, необходими и реалистични мерки в процеса на задълбочаващо се сътрудничество и интеграция в сферата на сигурността и обраната на страните членки в ЕС, свързани с оптимизиране и разширяване на възможността за създаването на съвместни Европейски въоръжени сили, подобряващи взаимодействието и координацията между всички страни-членки на ЕС, както и съвместното използване на различните източници на мощ, повишаващо синергичния ефект в постигането на поставените цели и желаните ефекти при провеждане на различни видове операции в отговор на кризи.

В тази връзка авторът успешно защитава необходимостта от междудържавно сътрудничество за справяне със съвременните рискове и заплахи, чрез реструктуриране и обединяване на разходите на държавите-членки на ЕС за производства и доставки на суровини, материали и продукция в областта на сигурността на Съюза, обвързана тясно с препокриващите се области на общата политика за сигурност и отбрана и ангажираностите на страните-членки в рамките на НАТО.

В този смисъл споделям тезата на автора, че изграждането на съвместни ЕВС ще допълни общите способности на Съюза за управление на възможни кризи и предотвратяване и/или потушаване на конфликти, и ще осигури наличие на състояние защитаващо общественото пространство, ценностите, и развитието на демократични държави.

От изложения аспект предоставената ми дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, представлява един много добър опит както за задълбочен теоретичен анализ на проблемите в тази област, така и за предлагане на практически стъпки за тяхното разрешаване, с което се констатира съответствие на темата на дисертацията с основното и съдържание.

На тази основа може да се направи извода, че темата на дисертацията е актуална, значима и необходима в условията на динамично променящата се среда за сигурност.

2. Обща характеристика и структура на дисертацията.

Направеният научен преглед на дисертационния труд на **ДЕСИСЛАВА КОСТАДИНОВА** и приложенията към него извежда следните изводи:

- Материалът върху който се градят научно-приложните приноси на дисертационния труд е оформен като завършено самостоятелно научно изследване в конкретната област от познанието, а именно в Научна област 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност, докторска програма „Военнополитически проблеми на сигурността”.

- Съдържанието съответства на темата на изследването и авторът правилно е подбрал методиката на изследване при разработването на дисертацията си, опирайки се главно на системния подход и на научните методи: системен анализ и синтез, декомпозиция и агрегиране. От класическите изследователски методи: литературен обзор, наблюдение, сравнение, анализиране, теоретични обобщения.

- С правилно формулирана изследователска теза, с ясни и правилни определени обект и предмет на дисертационния труд, с добре поставена цел и набелязани научноизследователски задачи, както и с тяхното последващо постигане в рамките на изследването може да се приеме, че авторът е успял да изпълни поставените задачи и да постигне издигната цел а именно: доразвиване на съществуващата теория за необходимостта, целите, задачите и възможността за създаване на Европейските въоръжени сили, и чрез обобщаване на натрупания до момента опит да се разкрият и методите за създаването и организирането им.

- Посочената цел на дисертационния труд и произтичащите научноизследователски задачи, съответстват на получените резултати, както и на формулираните изводи и препоръки.

- Дисертационният труд е обстойно разработен, в достатъчен обем, за такъв вид изследване. Дисертацията е разработена от увод, три глави, заключение и приложения. Основния текст обхваща 164 листа, използвани са 93 литературни източника, нормативни документи и източници от интернет, и 8

приложения. Номерацията на главите и параграфите съответстват на тези от дисертацията.

В увода, наред с мотивите за написването на дисертационния труд са формулирани целта, обекта, предмета и научноизследователските задачи на разработката. Авторът си е поставил 3 научноизследователски задачи, решаването на които позволят пълното изясняване на разглежданите научни проблеми.

Всяка глава е обособен етап от решавания проблем, връзката между главите е осигурена от стила на изложението и позволява да се добие цялостна представа за научното изследване. Номерацията на главите и параграфите съответстват на тези от дисертацията. Всяка от главите отговаря на съдържанието на разглежданата проблематика и очертава основните проблеми стоящи за решаване в дисертацията и завършва с аргументирани изводи подкрепящи работната хипотеза.

Може да се обобщи, че структурата на дисертацията съответства на изискванията за такъв вид научна разработка.

3. Характеристика на научните и научно-приложните резултати (приноси) в дисертацията. Достоверност на материала.

Обемът на дисертацията е оптимален, от гледна точка на цялостност и завършеност на научното изследване и от гледна точка на изискванията за дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” .

Направения научен преглед на дисертацията извежда несъмнено нейната научна и научно-приложна стойност, същата е разработена последователно и логично, с поставена ограничителната рамка от 3 ограничения, осигурява по прецизно изпълнение на поставените цели и задачи пред научното изследване.

Авторът показва много добро владение на терминологията по разглежданата проблематика и използва богат инструментариум от методи за проучване и анализ. Направени са задълбочени проучвания и интерпретиране на резултатите и са дадени иновативни научни предложения с практико-приложен характер, касаещи общата европейска политика за сигурност и отбрана.

В дисертационния труд на Десислава Костадинова са формулирани и постигнати 2 научни и 2 научно-приложни приноси допринасящи за обогатяване

и развитие на знанието в научната област сигурност и отбрана, в сферата на теоретичните постановки, касаещи необходимостта от създаване на съвместни военни формирования от ЕС, чрез които Съюза да е готов да даде възможно най-адекватен отговор на заплахите и предизвикателствата за неговата сигурност.

Приемам за достатъчни така получените научни и научно-приложни резултати в изследването и ги определям като приносна част на дисертационния труд в научната област.

Разработеният научен труд е лично дело на автора, тъй като изследванията в сферата на разглежданата проблематика не са обект на масови научни разработки. Не са налице съмнения за плагиатство.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и авторство

Авторът в своя автореферат към дисертацията е посочил три броя публикации. Същите отразяват основни моменти от дисертационния труд и кореспондират с темата на дисертацията, като разширяват изследванията в разглежданата област и разкриват задълбочени познания.

5. Литературна осведоменост и компетентност.

Съществуващата литература е оценена по достойнство и ползвана с научна добросъвестност. Източниците, използвани при издигане на хипотези, са с безспорна научна стойност и не пораждат съмнения по отношение на формулираните изводи и заключения. Същите са използвани творчески за нуждите на изследването, като са цитирани в съдържанието на дисертацията.

Литературните източници използвани от автора са му позволили добре да развие съдържанието на дисертационния труд. При написване на труда авторът е използвал достатъчно голям брой литературни източници - общо 93 източника на български и чужди езици.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е разработен съгласно изискванията на регламентирани документи (ЗРАСРБ и ПП ЗРАСРБ), отразява коректно съдържанието на дисертацията и дава пълна представа за решените научни задачи и постиженията на автора, научната стойност и практическата приложимост на постигнатите приноси.

7. Критични бележки.

Наред с положителното в дисертацията има допуснати и известни слабости, свързани със следното:

- Списъкът на използваната литература в дисертацията и посочените публикации в автореферата не са оформени съгласно изискванията на Стандарт за библиографско цитиране –БДС/ISO 690:2011.
- Независимо от личните съображения на автора, изразявам личната си убеденост от възможността от окрупняване на разработените изводи в главите на дисертационния труд.

Посочените критични бележки не се отразяват съществено върху значимостта на приносите в дисертационния труд. Те са по-скоро в посока на градивна и позитивна критика, с чието съобразяване дисертацията би придобила още по категоричен характер на научна разработка.

Препоръката ми към автора е да публикува научните си изследвания, резултати и предложения под формата на монографичен труд, който би бил изключително полезен в научен и практико-приложен аспект за институциите от Р. България и ЕС имащи отношение към изграждането на неговата общата политика за сигурност и отбрана.

8. Лични впечатления и други въпроси

Личните ми впечатления от автора на дисертацията са формирани от предоставеният за становище дисертационен труд. На тази база убеждението ми за него е свързано с притежаването на изключителна висока професионална експертиза и амбиция да изследва актуални и сериозни събития и проблеми относими към сферата на ОВПСО на ЕС.

9. Заключение.

Всичко това ми дава основание да заявя, че дисертацията за присъждане на ОНС „доктор” е напълно завършено научно изследване с научно-приложен характер по посочения научен проблем. Представеният към него автореферат отговаря на изискванията. Научните публикации съответстват и имат връзка с направените изследвания в дисертационния труд. Разработката е иновативно и е лично дело на автора с безспорни научно-приложни приноси, съответстващи на

критериите за присъждане на ОНС „доктор”, съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

10. Оценка на дисертационния труд.

Гореописаните достойнства на дисертацията, определят притежаваната от автора висока професионална експертиза по научната специалност и способност за извършване на самостоятелни научни изследвания. В качеството си на член на Научното жури, давам своята **„Положителна“** оценка на представената ми за становище дисертация за присъждане на **ОНС „доктор”** на тема: **„НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОВИШАВАНЕ СПОСОБНОСТИТЕ НА ЕС ЗА КОЛЕКТИВЕН ОТГОВОР НА ЗАПЛАХИТЕ, ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА СЪВМЕСТНИ ВОЕННИ ФОРМИРОВАНИЯ“** в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, по докторска програма: „Военнополитически проблеми на сигурността”, **разработена от Десислава Йорданова Костадинова** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на ОНС „доктор” на **Десислава Костадинова**.

12.11.2020 г.

гр. Шумен

Член на научното жури:

Проф. д-р инж. _____ П_____ Христо Христов